

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om angivelse af energirelaterede produkters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede vareoplysninger (omarbejdet)

KOM(2008) 778 endelig/2 – 2008/0222 (COD)

(2009/C 228/17)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 30. januar 2009 under henvisning til EF-traktatens artikel 95 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om angivelse af energirelaterede produkters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede vareoplysninger (omarbejdet)«

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationsområdet, som udpegede Antonello PEZZINI til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 12. marts 2009.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 452. plenarforsamling den 24. og 25. marts 2009, mødet den 24. marts 2009, følgende udtalelse med 180 stemmer for og 3 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 EØSU bifalder Kommissionens forslag om at opdatere direktiv 92/75/EØF om obligatorisk energimærkning af husholdningsapparater, som ikke kun millioner af forbrugere, men også virksomhederne og distributørerne allerede er fortrolige med.

1.2 EØSU finder, at systemet har gjort det muligt:

— for producenterne at placere deres produkter bedre på markedet – i højere kvalitets- og effektivitetskategorier;

— for forbrugerne at træffe oplyste valg, ændre deres forbrugsmønstre og sammenligne konkurrerende produkter;

— for samfundet at forbedre miljøet og udnytte ressourcerne bæredygtigt samt overvåge det indre marked.

1.3 EØSU finder det vigtigt at fremhæve de afgørende forudsætninger for en vellykket politik:

— enkle, klare og letforståelige kriterier;

— præcise, relevante og sammenlignelige oplysninger om det specifikke energiforbrug;

— effektive cost-benefitanalyser for alle berørte aktører;

— påviselige videnskabelige resultater;

— færrest mulige administrative byrder og driftsomkostninger;

— forenelighed og sammenhæng mellem bindende lovgivning og frivillige instrumenter;

— dynamiske og fleksible systemer, der giver mulighed for innovation og teknologiske fremskridt;

— enkle oplysninger, der er lette at forstå for alle;

— fremme af bæredygtighed på det globale marked uden at skabe skjulte barrierer for international handel.

1.4 EØSU finder, at man ved en revision af mærknings-systemet bør bevare de karakteristika, der har gjort systemet til en succes, dvs. enkelhed, gennemsigtighed, pålidelighed og sammenlignelighed; sikre, at systemet opdateres ved hjælp af fleksible og dynamiske mekanismer til klassificering af produktpræstationer; og sætte forbrugerne i stand til at træffe oplyste valg af effektivere og mere varige produkter og præcise standarder.

1.5 EØSU anbefaler, at der før en udvidelse af direktivets anvendelsesområde til at omfatte nye grupper af energirelaterede produkter, sektor for sektor, foretages en klar og gennemsigtig konsekvensanalyse og cost-benefitanalyse, der er fælles for alle berørte aktører, og som er baseret på videnskabelig dokumentation.

1.6 EØSU finder det desuden hensigtsmæssigt at bevare det velfungerende direktiv 92/75/EØF⁽¹⁾ og i den forbindelse udvikle og forbedre dets dynamiske mekanismer til omklassificering⁽²⁾.

1.7 EØSU bifalder, at energimærkningssystemet udvides til at omfatte andre energiforbrugende produkter, eftersom dets klare og gennemsigtige oplysninger gør det let at foretage sammenligninger med andre produkter på markedet og kan udgøre et succesfuldt markedsføringsværktøj.

1.8 EØSU finder, at det for andre produkter og tjenester, der ikke forbruger energi, men som er energirelaterede, kan være mere relevant med andre oplysnings- og miljøinstrumenter.

1.9 EØSU finder, at overlapninger mellem ofte konkurrerende og/eller modstridende regler bør undgås, da de er med til at øge omkostningerne og bureaukratiet, og at der fortsat bør lægges vægt på en integreret sektorspecifik tilgang, der er baseret på de tre bæredygtighedsprincipper.

1.10 EØSU er enig i, at det er vigtigt at give mulighed for incitamenter uden at bryde EU's statsstøtteregler.

1.11 Hvad angår de foreslåede bestemmelser om offentlige indkøb, maner EØSU til forsigtighed med at pålægge obligatoriske foranstaltninger, eftersom det er vigtigt at give medlemsstaterne manøvrermargin og sikre den rette balance i forhold til frivillige systemer for grønne offentlige indkøb.

2. Indledning

2.1 Rådets direktiv 92/75/EØF af 22. september 1992 om angivelse af husholdningsapparaters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning er et rammedirektiv, der har til formål at styre markedet i retning af mere energieffektive produkter ved at give forbrugerne og markedet nyttige og sammenlignelige oplysninger.

2.2 De vigtigste fordele ved energimærket (energy label) er:

- dets obligatoriske anvendelse
- dets synlighed
- dets enkle oplysninger
- at det giver mulighed for umiddelbart at sammenligne produkter fra den samme familie.

⁽¹⁾ Genstand for denne revision.

⁽²⁾ Jf. Handlingsplan for energieffektivitet, KOM(2006) 545 endelig.

2.3 Selv om systemet er begrænset til visse sektorer og er genstand for tilbunds gående sektor- analyser og -undersøgelser, finder EØSU, at det har gjort det muligt:

- for producenterne at placere deres produkter bedre på markedet – i højere kvalitets- og effektivitetskategorier – og høste udbyttet af deres investeringer i bedre og mere innovative husholdningsapparater;
- for forbrugerne at træffe oplyste valg og ændre deres forbrugsmønstre;
- for samfundet at forbedre miljøet og udnytte ressourcerne bæredygtigt samt begrænse ressourceforbruget.

2.4 EØSU finder det vigtigt at understrege, at det nuværende energimærkningsdirektiv er et af de mest succesfulde fællesskabsinstrumenter, eftersom det bygger på:

- enkle, klare og letforståelige kriterier;
- præcise, relevante og sammenlignelige oplysninger om det specifikke energiforbrug;
- effektive cost-benefitanalyser for alle berørte aktører;
- påviselige videnskabelige resultater;
- færrest mulige administrative byrder og driftsomkostninger;
- forenelighed, sammenhæng og ingen overlappning mellem fællesskabsbestemmelser og tilsvarende frivillige instrumenter;
- dynamiske og fleksible systemer, der giver mulighed for innovation og teknologiske fremskridt;
- enkle oplysninger, der er lette at forstå for alle, navnlig forbrugerne;
- udbredelse af bæredygtighedsprincipperne på det globale marked.

2.5 De berørte sektorer, der i høj grad indvirker på miljøet, er køleskabe, fryserer og kombinationer af køleskabe og fryserer; vaskemaskiner, tørretumblerer og kombinationer af vaskemaskiner og tørretumblerer; opvaskemaskiner, ovne, vandvarmere og varmtvandsbeholdere, lyskilder og luftkonditioneringsanlæg. Det er planen, at energimærkerne for disse sektorer skal opdateres i 2009 og 2010.

2.6 Kommissionens indledende undersøgelser af energiforbrugende produkter viser, at disse produkter under deres anvendelse tegner sig for en andel på 80 % af miljøbelastningen.

2.7 Hvis anvendelsesområdet for direktiv 92/75/EØF udvides til at omfatte andre husholdningsapparater og alle energirelaterede produkter - bortset fra transportområdet, der allerede er omfattet af anden lovgivning - vil det være en væsentlig og omfattende ændring. Denne ændring suppleres af revisionen af direktiv 2005/32/EF om miljøvenligt design.

2.8 For at »ethvert produkt, der indvirker på energiforbruget under deres anvendelse, og som bringes i omsætning eller tages i brug i Fællesskabet, herunder dele, der er beregnet til at indgå i energirelaterede produkter« kan give energisparemuligheder, bør indsatsen ikke kun koncentreres om produkter, der direkte forbruger energi, men også om produkter, der under deres anvendelse direkte eller indirekte indvirker på energiforbruget, som f.eks. døre og vinduer, byggematerialer og beklædning.

2.9 Hvis det ændrede direktivs anvendelsesområde udvides til at omfatte disse nye produkter og sektorer, vil det kunne føre til en ændring af de parametre, der skal medtænkes i forbindelse med energimærkningen, og en ændring af selve mærket, således at der afhængigt af den pågældende sektor eller det pågældende produkt kan tilføjes forskellige parametre.

2.10 Omarbejdningen af energimærkningsdirektivet blev annonceret som et hovedpunkt i handlingsplanen for energi-effektivitet⁽¹⁾ og i handlingsplanen for bæredygtigt forbrug, bæredygtig produktion og en bæredygtig industripolitik (SCP/SIP-handlingsplanen)⁽²⁾, som EØSU har afgivet udtalelse om⁽³⁾. Denne omarbejdning omfatter ikke kun energimærkning, men også miljømærkning, Energy Star-mærket, de tekniske karakteristika for miljødesign, standarder for bygnings-effektivitet, kvalitetsstandarder EMAS og andre miljøoplysninger som f.eks. miljøvaredeklarationsordninger og en række sektorspecifikke mærker som dem, der finder anvendelse i fødevarer-sektoren⁽⁴⁾.

2.11 EØSU har ligeledes anbefalet, at »udviklingen af grønne offentlige indkøb fremmes gennem fastsættelse af tekniske egen-

skaber for »grønne« produkter, i første omgang for produkter med den største miljøvirkning«, og har foreslået:

- at medtage produktets eller tjenestens udspecificerede omkostninger i hele levetiden,
- at give adgang til en særlig online database,
- at ajourføre EU-direktiver om offentlige indkøb ved at indarbejde henvisninger til fælles standarder,
- at udvide EMAS-certificeringen,
- at fremme miljømærker,
- at fremme miljøvenligt design⁽⁵⁾.

3. Resumé af Kommissionens forslag

3.1 Forslaget har til formål at udvide det gældende fællesskabsdirektivs⁽⁶⁾ anvendelsesområde, som i øjeblikket kun omfatter husholdningsapparater, så mærkningskravet kommer til at gælde for alle produkter, der er relevante for energiforbruget, således at anvendelsesområdet dels omfatter både husholdnings-, handels- og industrisektoren, dels også omfatter visse produkter, der ikke selv forbruger energi, men som indebærer væsentlige energisparemuligheder, når først de er i brug eller installeret.

3.2 Forslagets overordnede mål er at sikre produkternes frie bevægelighed og forbedre deres energieffektivitet.

3.3 Forslaget til rammedirektiv om energimærkning, der er resultatet af omarbejdningen af direktiv 92/75/EØF, indeholder også bestemmelser om offentlige indkøb og incitamenter og vil - i henhold til Kommissionen - komme til at spille en væsentlig rolle i tilrettelæggelsen af en helhedspolitik for bæredygtige miljøprodukter, en politik, der vil fremme og stimulere efterspørgslen efter bedre produkter og hjælpe forbrugerne med at træffe bedre valg.

⁽¹⁾ KOM(2006) 545 endelig.

⁽²⁾ KOM(2008) 397 endelig.

⁽³⁾ EØSU's udtalelse CESE 337/2009 af 25.2.2009 om *Bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion*, ordfører: José María Espuny Moyano.

⁽⁴⁾ Jf. de undersøgelser, der er foretaget af Britisk Forbrugerråd (UK, 2003) *Green Choice: What Choice?*, hvor det bemærkes, at det nuværende miljøinformationssystem kan skabe forvirring blandt forbrugerne.

⁽⁵⁾ Jf. EØSU's udtalelse CESE om *»Miljøvenlig produktion«*, ordfører: Anna Maria Darmanin, EUT C 224 af 30.8.2008, s. 1.

⁽⁶⁾ Rådets direktiv 92/75/EØF af 22. september 1992 om angivelse af husholdningsapparaters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede vareoplysninger. EFT L 297 af 13.10.1992, s. 16.

3.4 Kommissionen finder, at det foreslåede rammedirektiv supplerer andre fællesskabsinstrumenter, f.eks. direktivet om miljøvenligt design ⁽¹⁾, Energy Star-forordningen ⁽²⁾ og miljømærkeforordningen ⁽³⁾.

4. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU bifalder Kommissionens forslag om at opdatere direktiv 92/75/EØF om obligatorisk energimærkning af husholdningsapparater, som forbrugerne, virksomhederne og distributørerne allerede er fortrolige med.

4.2 EØSU finder, at man ved en revision af mærknings-systemet bør bevare de grundlæggende karakteristika, der har gjort systemet til en succes, dvs. enkelhed, gennemsigtighed, pålidelighed og sammenlignelighed; og sikre, at systemet opdateres ved hjælp af fleksible og dynamiske mekanismer til omklassificering af produkter på sigt for at sikre virksomhederne, at disse mekanismer tilpasses den teknisk-videnskabelige udvikling, og give forbrugerne mulighed for at vælge mellem de mest effektive og bæredygtige produkter, når det gælder energiforbrug og produktpræstationer, på basis af stadig mere præcise standarder.

4.3 EØSU anbefaler, at der før en udvidelse af direktivets anvendelsesområde til at omfatte nye grupper af energirelaterede produkter, sektor for sektor, foretages en klar og gennemsigtig konsekvensanalyse og cost-benefitanalyse, der er fælles for alle berørte aktører, og som er baseret på videnskabelig dokumentation.

4.4 Det vil måske være hensigtsmæssigt at undgå overlapninger mellem ofte konkurrerende regler, da de er med til at øge omkostningerne og bureaukratiet, og at lægge vægt på »en integreret sektorspecifik tilgang«. »Denne tilgang bør være baseret på principperne om (...) bæredygtighed. Der bør tages hensyn til miljøkravene allerede i produktdesignfasen, således at hele livscyklussen tages i betragtning, samtidig med at standarderne for kvalitet, innovation og kundetilfredshed til stadighed højes« ⁽⁴⁾.

4.5 EØSU finder, at cost-benefit- og konsekvensanalyser bør ledsages af analyser af den europæiske økonomis og virksomhedernes evne til at bære de ekstra omkostninger uden at skære ned på produktionen og beskæftigelsesniveauet eller udflyde produktionen til lande uden for EU. EØSU har flere gange

understreget, at det er nødvendigt at sikre bæredygtighed i de sektorer, der er berørt af industrielle ændringer.

4.6 EØSU understreger desuden, at energimærket bør være karakteriseret ved klarhed og gennemsigtighed, dvs.:

- et mærke, der giver klare og enkle oplysninger om energiforbruget under et produkts anvendelse, på basis af ens parametre, hvilket giver mulighed for fuld sammenlignelighed og en dynamisk omklassificering ligesom det opdaterede energimærke (rullende standarder/åben bedømmelseskala + udfasning af de produkter, der klarer sig dårligst);
- et mærke, der ud over energiforbruget evaluerer præstationerne, hvad angår energieffektivitet, vandforbrug, støjniveau, overholdelse af regler osv. Dette gør det svært ved valget mellem et mærket produkt og et andet produkt at foretage en objektiv sammenligning, men også at foretage en omklassificering. Et sådant mærke kunne bedre medtages under et mærke for produkter med miljøvenligt design, i forbindelse med revisionen af direktiv 2005/32/EF;
- eller der kunne vedtages et ad hoc-sektordirektiv, sådan som Kommissionen gjorde, da den fremsatte et direktivforslag om mærkning af dæk med brændstoffeffektivitet ⁽⁵⁾.

4.7 EØSU finder det mere hensigtsmæssigt at bevare det velfungerende direktiv 92/75/EØF og i den forbindelse udvikle og forbedre dets dynamiske mekanismer til omklassificering, også på basis af mere præcise prøvestandarder, men uden at ændre på direktivets grundlæggende karakteristika.

4.8 EØSU bifalder, at energimærkningssystemet udvides til at omfatte andre energiforbrugende produkter, eftersom dets klare og gennemsigtige oplysninger gør det let at foretage sammenligninger med andre produkter på markedet og kan udgøre et succesfuldt markedsføringsværktøj. For andre produkter og tjenester, der ikke er energiforbrugende, men som er energirelaterede, kan det være mere relevant med andre oplysningsaktiviteter som f.eks. de frivillige systemer, der allerede finder anvendelse på visse produkter på fællesskabsniveau.

4.9 EØSU har allerede taget positivt imod forslag om at yde incitamenter uden at bryde statsstøttereglerne ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/32/EF af 6. juli 2005 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energiforbrugende produkter og om ændring af Rådets direktiv 92/42/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/57/EF og 2000/55/EF. EUT L 191 af 22.7.2005, s. 29.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 106/2008 af 15. januar 2008 om et fællesskabsprogram for energieffektivitetsmærkning af kontorudstyr (omarbejdet). EUT L 39 af 13.2.2008, s. 1.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 om en revideret ordning for tildeling af et EF-miljømærke. EFT L 237 af 21.9.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ Jf. punkt 1.3 i EØSU's udtalelse CESE om »Miljøvenlig produktion«, ordfører: Anna Maria Darmanin, EUT C 224 af 30.8.2008, s. 1.

⁽⁵⁾ Jf. KOM(2008) 779 endelig og EØSU's udtalelse CESE 620/2009 af 25.3.2009 om Mærkning af dæk med brændstoffeffektivitet, ordfører: Virgilio Ranocchiaro.

⁽⁶⁾ Jf. EØSU's udtalelse CESE 337/2009 om Bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion, ordfører: José María Espuny Moyano – punkt 3.5: »EØSU tager positivt imod Kommissionens forslag om at...«.

4.10 Hvad angår de foreslåede bestemmelser om offentlige indkøb, finder EØSU, at de bindende regler, som er blevet foreslået, bør evalueres nøjere for at undgå uforholdsmæssigt høje gennemførelsesomkostninger.

4.10.1 EØSU finder i den forbindelse, at medlemsstaterne bør sikres en tilstrækkelig manøremargin gennem indførelse af vejledende tærskler for produktpræstationer, og at der bør sikres en passende balance mellem frivillige systemer – i overensstemmelse med henstillingerne vedrørende grønne offentlige indkøb – og bindende regler for dermed bedst muligt at udnytte mulighederne i direktiv 2004/18/EF for at integrere miljøkrav i offentlige bud.

Bruxelles, den 24. marts 2009

Mario SEPI
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
